

AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA **SÄHKÖBASSO**

Porvoon kaupungin sivistyslautakunta 12.3.2019

Päivitetty 1.8.2023

SÄHKÖBASSON VALMENNUSOPINNOT

Valmentavaa sähköbassonsoiton opetusta annetaan yksilö- tai ryhmäopetuksena soittotunneilla ja/tai bändikoulun ryhmässä (vähintään 3 henkilöä).

Tavoitteet

- Tutustutaan sähköbassonsoiton perusteisiin.
- Tutustutaan nuotinlukuun ja muihin musiikin hahmotusaineiden alkeisiin.
- Pyritään antamaan oppilaalle valmiudet jatkaa soitonopiskelua sähköbasson kanssa.
- Improvisointiharjoituksia vapailla kielillä vuorotellen opettajan kanssa.

Sisältö

- Soitetaan tuttuja kappaleita,
- Soitetaan yksin ja ryhmässä (bändikoulu),
- Harjoitellaan esiintymistä,
- Opetellaan kotiharjoittelua

SÄHKÖBASSON PERUSOPINNOT

Yleiset tavoitteet kaikille tasoille:

- Löydetään luonteva soittotapa ja tutustutaan ääneen ilmiönä.
- Opitaan lukemaan nuotteja ja hahmottamaan musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia.
- Opitaan harjoittelemaan säännöllisesti, monipuolisesti ja itsenäisesti.
- Tutustutaan erilaisiin soittotekniikoihin.
- Hahmotetaan sähköbasson roolin musiikissa, ymmärretään rytmin ja tempossa soittamisen merkityksen.
- Harjoitellaan monipuolista ohjelmistoa.
- Totutaan esiintymään.
- Soitetaan yhdessä muiden kanssa (bändi) ja opitaan yhdessä musisoidessa kuuntelemaan muita sekä toimimaan ryhmässä.
- Totutaan kuuntelemaan musiikkia laaja-alaisesti sekä konserteissa että tallenteilta.

- Opitaan pitämään hyvää huolta soittimesta.
- Opitaan suojaamaan kuuloa ja ymmärtämään hyvän soittoasennon merkitys jaksamiselle.
- Opitaan soittamaan ulkoa ja korvakuulolta sekä säveltämään ja improvisoimaan omista lähtökohdista käsin.

PERUSTASO 1

Tavoitteet

- Hahmottaa sähköbasson roolin musiikissa, ymmärtää rytmin ja tempossa soittamisen merkityksen.
- Saa opetusta ohjelmiston edellyttämään soittotekniikkaan ja tutustuu f-klaaviin kirjoitettuun materiaaliin.
- Kykenee säestämään tyylinmukaisesti tason vaatimia sävellyksiä.
- Improvisointia vapailla kielillä sekä C duurin ja A mollin sävelillä opettajan kanssa 2–4 tahdin muotorakenteen mukaan.

Sisältö

- Soittimen ja vahvistimen toimintaperiaatteet
- Soittimen huolto (viritys, tallan säätö, kielien ja paristojen vaihto jne.)
- Teknisten asioiden tarkastelua (soittoasento, käsien asento ja vuorosormitekniikka, vasemman käden sormitukset, äänien kestot ja sammuttaminen)
- Asteikot: duurit, harmoniset ja luonnolliset mollit kolmeen etumerkkiin saakka sekä niistä muodostuvat I-IV-V asteiden kolmisoinnut (V-aste nelisointuna)
- Nuotinluku- ja prima vista -tehtävät
- Säestystehtäviä eri tyyliissä
- 10 kappaleen ohjelmisto eri tyylilajeissa
-

Tasosuoritus

Tekninen osa

- Asteikot: Duurit, harmoniset ja luonnolliset molliasteikot kolmeen etumerkkiin asti, I ja II aseman sormituksin. Soitetaan ulkoa ja neljäsosanuotein tempossa (M.M.=120) yhden oktaavin alueelta lautakunnan valinnan mukaan.
- Soinnut: soitetaan ulkoa. Yllä mainittujen asteikoiden I-IV-V asteiden kolmisoinnut perusmuotoisina. V-aste nelisointuna. Soitetaan lautakunnan valinnan mukaan.
- Kaikki kolmisoinnut perusmuotoisina lautakunnan valinnan mukaan (duuri, molli, vähennetty, ylinouseva, sus4).
- Soolokappaleet (soitetaan ulkoa):
  - Klassinen sävellys tai sen osa
  - Pop/jazz-tyylinen sävellys. Ei improvisointia eikä säestystä.

- Prima vista:
  - Melodia
  - Säestys sointumerkeistä (komppilappu) muotorakenteen mukaan.

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja sekä yksi lautakunnan jäsen

Taiteellinen osa

- Ohjelmistosta 4 erityylistä sävellystä/harjoitusta, lautakunnan valinnan mukaan
- Säestys 12 tahdin rakenteeseen, beat, shuffle, tasajakoinen kahdeksasosanuotein ja walking bass (boogie) C, F, Bb ja G:stä lähtien

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja, lautakunnan puheenjohtaja ja 1-2 jäsentä

Asteikot, soinnut ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.

PERUSTASO 2

Tavoitteet

Oppilas

- saa opetusta ohjelmiston edellyttämään soittotekniikkaan.
- kykenee säestämään tyylinmukaisesti pop/rock sävellyksiä bassostemmasta ja sointumerkeistä (komppilappu).
- tutustuu walking basso säestykseen.
- kykenee itsenäiseen bändityöskentelyyn.
- improvisoi pentatonisilla, blues sekä duuri- ja luonnollisella molliasteikolla (3 ylennys-/alennusmerkkiä) sovitun muotorakenteen mukaan.

Sisältö

- Tutustutaan erilaisiin soundiin vaikuttaviin soittotekniikoihin.
- Duurit, harmoniset sekä luonnolliset että melodiset molliasteikot I ja II aseman sormituksin.

- Nuotinluku- ja prima vista -tehtävät
- Säestystehtäviä eri tyyliissä
- Kolmimuunteiseen fraseeraukseen tutustuminen
- 15 kappaleen ohjelmisto eri tyyllilajeissa

Tasosuoritus

Tekninen osa

- Asteikot: duurit, harmoniset sekä luonnolliset että melodiset molliasteikot I ja II aseman sormituksin. Soitetaan ulkoa ja tempossa, neljäsosa nuotein tempossa (M.M.=120) yhden oktaavin alueelta lautakunnan valinnan mukaan.
- Soinnut: Kaikki nelisoinnut perusmuotoisina lautakunnan valinnan mukaan.
- Soolokappaleet (soitetaan ulkoa)
  - Klassinen sävellys tai sen osa
  - Pop/jazz-tyylinen sävellys. Ei improvisointia eikä säestystä.
- Prima vista
  - Melodia
  - Säestys sointumerkeistä (komppilappu) muotorakenteen mukaan.

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja sekä yksi lautakunnan jäsen

Taiteellinen osa

- Sävellyksiä/harjoituksia 4 kappaletta, lautakunnan valinnan mukaan.

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja, lautakunnan puheenjohtaja ja 1-2 jäsentä

Asteikot, soinnut ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.

PERUSTASO 3

Tavoitteet

Oppilas

- Saa opetusta ohjelmiston edellyttämään soittotekniikkaan
- Kykenee säestämään tyylinmukaisesti pop/rock, jazzstandardeja, sekä latintyyliä sävellyksiä

Sisältö

- Asteikot: Duurit, harmoniset, luonnolliset ja melodiset molliasteikot. Duuri- ja mollipentatoniset asteikot sekä bluesasteikot
- Nuotinluku- ja prima vista -tehtävät
- Säestystehtäviä eri tyyleissä
- Kolmimuunteisten melodioiden harjoittelu
- Improvisointiharjoittelua
- Tutustumista 5/4, 6/4, 7/4 ja 9/4 tahtilajeihin
- 25 kappaaleen ohjelmisto eri tyyllilajeissa

Tasosuoritus

Tekninen osa

- Asteikot: Duurit, harmoniset, luonnolliset ja melodiset molliasteikot. Duuri- ja mollipentatoninen asteikko. Bluesasteikko. Soitetaan ulkoa ja tempossa, neljäsosa nuotein, vähintään tempossa (M.M.=120) kahden oktaavin alueelta, 5- ja 6-kieliset bassot soveltuvien osien kolmen oktaavin alueelta lautakunnan valinnan mukaan.
- Soinnut: Lautakunnan valinnan mukaan I-asteen kolmisointu murrettuna, kaksi oktaavia asteikon yhteydessä.
- Kaikki nelisoinnut käänöksineen lautakunnan valinnan mukaan.
- Sävellyksiä/harjoituksia 4 kappaletta, lautakunnan valinnan mukaan.
- Soolokappaleet (soitetaan ulkoa)
  - Klassinen sävellys tai sen osa
  - Pop/jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut
  - Jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut.
- Prima vista:
  - Melodia

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja sekä yksi lautakunnan jäsen

Taiteellinen osa

- Harjoittelusta ohjelmistosta noin 10 kappaaleen monipuolinen, eri tyyllilajeja sisältävä ohjelma. Kaikki sävellykset soitetaan ulkoa ja bändissä, vähintään piano ja rummut.
- Prima vista:
  - Säestys sointumerkeistä (walking bass) muotorakenteen mukaan
  - Muita säestystyyliä (esim. beat ja shuffle).

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja, lautakunnan puheenjohtaja ja 1-2 jäsentä

Asteikot ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.

SÄHKÖBASSON SYVENTÄVÄT OPINNOT

Tavoitteet

Oppilas

- hallitsee ohjelmiston edellyttämän soittotekniikan.
- hallitsee rytmin sekä kolmimuunteisen fraseerauksen peruskäsitteet.
- kykenee säestämään tyylinmukaisesti sointumerkeistä.
- kykenee improvisoimaan solistisesti.
- sovittaa ja säveltää omaa musiikkia.
- kykenee ilmaisemaan itseään luovasti.

Sisältö

- Kirkkosävellajit, jazzmolli-, blues-, yläsävel-, vähennetty-, muunne- sekä kokosävelasteikko. Lisäksi lokriinen #2, harmonisen- ja jazzmollin V-moodi, lyyd.aug sekä harmoninen duuri.
- Kaikki viisisoinnut perusmuodossaan sekä niihin liittyvät asteikot
- Nuotinlukuharjoituksia
- Säestysharjoituksia sointumerkkien mukaan
- Improvisointia
- Transpoinointiharjoituksia
- Prima vista -harjoituksia sekä muita käytännön harjoituksia
- Säestystehtäviä eri tyyleissä
- Kolmimuunteisten melodioiden harjoittelu
- Tutustumista 5/4, 6/4, 7/4 ja 9/4 tahtilajeihin
- Ohjelmiston suorittaminen vähintään seuraavasti:
  - 10 latin-tyylistä sävellystä
  - 10 jazz-tyylistä sävellystä, standardi/bebop
  - 10 rock/fuusio-vaikutteista sävellystä
  - 10 vapaavalintaista sävellystä.

Oman soittimen hallintaa kehitetään edelleen, mutta sen rinnalle voi valita muitakin opintoja, kuten sävellys, musiikin teknologia, tuottaminen, äänittäminen, miksaus jne. tai solistinen sivuaine. Opintoihin voi kuulua myös big band- tai muuta orkesterisoittoa isommissa produktioissa ja valmistautumista esimerkiksi musiikkiteatteriproduktioihin.

Lopputyö

Syventävien opintojen lopuksi tehdään lopputyö, jonka sisältö muotoutuu sen mukaan, mihin opiskelija aikoo suuntautua jatkossa ja mitkä hänen vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa ovat.

Oman soittimen lisäksi lopputyö voi sisältää esimerkiksi sivuinstrumentin soittoa tai laulua, omia sävellyksiä, itse tuotetun konsertin tai omatekoisen musiikkivideon. Opiskelija ja opettaja laativat yhdessä suunnitelman syventävistä opinnoista ja niiden tavoitteista sekä lopputyöstä ja tämä suunnitelma hyväksytään rytmimusiikin aineryhmässä noin vuotta ennen aiottua suoritusajankohtaa. Alla oleva rakenne koskee lopputyötä, joka koostuu yksinomaan pääinstrumentin soitosta.

Tekninen osa

- Asteikot (soitetaan ulkoa): Kirkkosävellajit, jazzmolli-, blues-, yläsävel-, vähennetty-, muunne-, sekä kokosävelasteikko. Lisäksi lokriinen #2, harmonisen- ja jazzmollin V- moodi, lyyd.aug, sekä harmoninen duuri. Soitetaan ulkoa ja tempossa, kahdeksasosanuotein, vähintään tempossa (M.M.=100) kahden oktaavin alueelta lautakunnan valinnan mukaan. 5- ja 6-kieliset bassot soveltuvien osien kolmen oktaavin alueelta.
- Soinnut (soitetaan ulkoa): Kaikki viisisoinnut perusmuodossaan sekä niihin liittyvät asteikot lautakunnan valinnan mukaan.
- Soolokappaleet (soitetaan ulkoa):
  - Klassinen sävellys, hidas ja nopea
  - Pop/jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut. Voidaan suorittaa konsertissa
  - Jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut. Voidaan suorittaa konsertissa
- Vähintään 2 tutkintotasoa vastaavaa harjoitusta, esim. kirjoitettu soolo ja komppi (esim.transkriptio).
- Transponointitehtävä bändin kanssa voidaan suorittaa konsertissa
- Prima vista:
  - Melodia
  - Muita säestystyylejä

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja sekä yksi lautakunnan jäsen.

Taiteellinen osa

- Valmistettuna vähintään 10 tyyllisesti monipuolista sävellystä, joista noin puolet sisältää tyylinmukaisen improvisoidun soolon. Kaikki sävellykset soitetaan ulkoa ja bändissä vähintään piano ja rummut.

Lautakunnassa on oppilas, oma opettaja, lautakunnan puheenjohtaja ja 1-2 jäsentä

Asteikot ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.